

رسانه آموزشی!

مهدی رضایی

بر فرهنگ و جامعه قرار گرفت. با گسترش ابزارهای رسانه‌ای و در معرض قرار گرفتن قشر بیشتری از مردم، در ساعاتی زیادی از شبانه‌روز، استفاده از رسانه از کاربردهای قبلی مانند اطلاع‌رسانی یا سرگرمی یا... فراتر رفت و عرصه‌های جدیدی مانند آموزش یا تربیت هم مورد نظر رسانه قرار گرفت. کم‌کم رسانه‌های آموزشی اضافه شدند و در ادامه مفاهیم آموزشی وارد همه‌ی عرصه‌های دیگر رسانه‌ای هم شدند، به حدی که دیگر نمی‌توان از رسانه‌ی تک‌ساحتی ردی یافت و در عمل حتی محتوای خاص سرگرمی هم ابعاد آموزشی (یا دست کم اشاعه‌ی فرهنگی) یافته‌اند. توسعه‌ی فناوری و دسترسی حداکثری به فناوری هم باعث شده‌اند به این موضوع در انواع عرصه‌ها بیش از پیش توجه شود. در چنین موقعیتی، با توجه به اهمیت توجه به محیط‌های جدید یادگیری در اسناد بالادستی^۱، در این شماره از رشد آموزش ابتدایی توجه ویژه‌ای به اهمیت آموزش رسانه‌ای و آموزش از طریق رسانه و به‌طور خاص تربیت رسانه‌ای داریم. از شما درخواست داریم این بخش را با نگاهی عمیق‌تر مورد نظر قرار دهید و ما را از نظرات خود بهره‌مند سازید. عرصه‌ی جدید تربیت رسانه‌ای نیازمند کنش‌ها و واکنش‌های اهالی تربیت است تا بدین وسیله به نقطه‌ی صحیح و رویکرد درست مبتنی بر مبانی و فرهنگ بومی خود در این حوزه برسند. همان‌طور که الان در تدریس ریاضی متفق بر یادگیری مفاهیم در کنار تمرین هستیم یا در علوم تجربی آزمایش و یادگیری از طریق مشاهده و دست‌به‌کار شدن را ترجیح می‌دهیم، باید در تربیت رسانه‌ای هم مفاهیم اساسی را بیابیم و بر آن‌ها پافشاری کنیم.

گر به نام حق گشایی دفتری
جز در اخلاص نشناسی دری
ما تو را بی‌توشه نفرستاده‌ایم
آنچه می‌بایست دادن، داده‌ایم
دست دادیمت که تا کاری کنی
دره‌می گر هست، دیناری کنی
پای دادیمت که باشی پا به‌جای
وارهانی خویش را از تنگنای
چشم دادم تا دلت ایمن کند
بر تو راه زندگی روشن کند

پروین اعتصامی^۱

از زمانی که ابزار انتقال پیام انسان محدود به علامت‌گذاری روی دیواره‌ی غارها بوده تا همین الان، رسانه نقش مهمی در زندگی داشته است. اثرگذاری برخی پیام‌ها ادامه‌دار بوده‌اند و اثر برخی دیگر محدود؛ ولی جدای از محتوای پیام، خود رسانه همیشه اثرگذاری خاص خودش را داشته و دارد. برای تقریب به ذهن می‌توان چنین گفت که همچنان که سنگ‌نوشته نوعی مخاطب را در پی داشت، وقتی هم که ابزار انتقال پیام گوشه‌ی همراه شد، نوع مخاطب دیگری را طلب کرد؛ ولی در هر دو صورت، این دو رسانه مخاطبانی را به همراه داشتند. روند اثرگذاری رسانه به‌مرور سیر رو به رشدی داشت تا اینکه در دوره‌ی جدید، عملاً رسانه جزو اثرگذارترین عوامل مؤثر

یک سال و نیم از جنگ علنی و سخت رژیم صهیونیستی با مردم فلسطین و لبنان و سوریه و یمن و... می‌گذرد و جهان فجایی را به چشم دیده است که حتی تصور نمی‌شود. نقش رسانه‌ها در اثرگذاری بر افکار عمومی بسیار پررنگ‌تر شده است. وقتی غصبی هفتاد ساله «حق» و دفاع از هویت «وحشت‌افکنی» معرفی می‌شود، بنابراین با کمی غفلت به راحتی جای شهید و جلاّد نیز می‌تواند عوض شود. البته با تکیه بر آیات قرآن کریم، قاطعانه پیروزی نهایی با جبهه‌ی حق خواهد بود؛ ولی آرزو می‌کنیم این پیروزی به‌زودی حاصل شود و زجر مردم مظلوم فلسطین و باقی جبهه‌ی مقاومت هرچه زودتر به شیرینی پیروزی تبدیل شود.

جدای از بخش ویژه‌ی تربیت رسانه‌ای، در این شماره موضوعات ثابت ماهانه‌ی رشد آموزش ابتدایی را هم می‌خوانیم و طبق معمول میزبان تجربه‌ها و مطالب عده‌ای دیگر از همکاران گرامی آموزش ابتدایی از استان‌های متعدد ایران عزیز هستیم. بار دیگر لازم به یادآوری است که در دوره‌ی کنونی رشد آموزش ابتدایی در بالای صفحه‌ی تمام مطالب، زمینه‌های نظرسنجی برای اعلام نظر خوانندگان گرامی در نظر گرفته شده است که از شما دعوت می‌کنیم با مشارکت در این نظرسنجی‌های کوتاه ما را در بهبود کیفیت رشد آموزش ابتدایی یاری دهید.

در آخر، رشد آموزش ابتدایی از تمامی دغدغه‌مندان و همکاران دوره‌ی ابتدایی دعوت می‌کند مطالب خود، اعم از تجربه، روش تدریس، خاطره یا... را به‌منظور مشارکت در تولید این نشریه به دفتر مجله ارسال کنند. رشد آموزش ابتدایی با حضور همه‌ی دست‌اندرکاران آموزش ابتدایی خواندنی‌تر است.

پی‌نوشت‌ها

۱. بیست‌وپنجم اسفند روز بزرگداشت پروین اعتصامی
۲. به عنوان مثال: هدف ۶ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش: «تنوع‌بخشی به محیط‌های یادگیری در فرآیند تعلیم و تربیت رسمی عمومی»